

มาฆะค้ำ

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๒

ณ วันสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เป็นชาวพุทธ ว่าเป็นชาวพุทธคือพระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่ง พระพุทธศาสนาใด เป็นพุทธศาสนิกชนต้องมีที่พึ่ง เราเป็นคนไม่มีที่พึ่งมันว้าวแห้ว หาที่เกาะหาที่พึ่งไม่ได้ ชาวพุทธต้องถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นรัตนตรัยใด พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ วันนี้เป็นวันสำคัญ วันสำคัญว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วได้สั่งสอน ได้ประกาศธรรม จนมีพระอรหันต์ที่ปฏิบัติแล้วเป็นเอหิภิกขุ หมายถึงว่า เกิดจากพระพุทธเจ้าบวชให้ เป็นลูกสายตรง ๑,๒๕๐ องค์ เป็นพยานว่านั่นเป็นพระสงฆ์ พระธรรมคือการตรัสรู้ ตรัสรู้แบบว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้ก่อนแล้วสอนมา พระที่ปฏิบัติตามจนได้เป็นพระสงฆ์ อริยสาวก เป็นพระอรหันต์ ถึงว่าเป็นแก้วสารพัดนึกใด เป็นรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งของเรา

ชาวพุทธต้องถึงไตรสรณาคมน์ ถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเอาอะไรเป็นที่พึ่งใด เป็นพุทธศาสนิกชนใช่ไหม แก้วสารพัดนึกเป็นที่พึ่ง พึ่งได้จริงไหม ถ้าพึ่งได้จริงพระธรรมคืออะไร พระธรรมนี้ ภาชนะธรรมมันสูงเกินไปจนเราไม่รู้ใจ เราจับต้องแล้วเราหยิบไม่ได้ เราจับไม่ถึง ถึงว่าบุญนี้เรามาเวียนเทียนกันนี้ บุญคืออะไร

เพราะเรามีบุญเราถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เราเกิดเป็นมนุษย์ ถ้ามีบุญพาเกิดถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เวลาเขาไปซื้อรถ เขาไปถอยรถเห็นไหม เขาเอาอะไรไปซื้อ? เขาเอาเงินไปซื้อ แต่เราจะเกิดเป็นคนนี้ เป็นมนุษย์นี้ มันก็เหมือนกับรถคันหนึ่ง เหมือนกับรถไถ มนุษย์ใด เราถอยมนุษย์สมบัติออกมาจากท้องแม่ใด เอาบุญกุศลนี้ไป เพราะมีบุญมีกุศล มีศีล ๕ จิตนั้นถึงได้มาเกิดในท้องแม่ออกมา เหมือนกับเราถอยรถออกมาคันหนึ่ง เพราะมีบุญ ถ้าไม่มีบุญไปเกิดเป็นสัตว์

คุณเกิดเป็นสัตว์ดิ เกิดเป็นปลาเราว่าปลามีความสุข ปลามันก็อยู่ในน้ำนั่นล่ะ เสร็จแล้วมันก็ต้องไปเป็นอาหารของคนอื่น เกิดเป็นนกมันบินได้ นกขนาดไหน บินมาจากไซบีเรียมาอยู่นั้น เขายังจับมาอย่างขยักกันท้องถนนนั่น นั่นเพราะเกิดเป็นสัตว์เห็นใหม่ เกิดเป็นสัตว์นี้ พระธรรมคือ พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้แล้วว่าเป็นอบายภูมิ เป็นคนที่มีบุญน้อยถึงได้เกิดเป็นสัตว์ คนที่มีบุญมากถึงได้เกิดเป็นคน บุญนี้ถอยความเป็นมนุษย์สมบัตินี้ออกมา

แต่มนุษย์สมบัตินี้ รถมันต้องมีคนขับกับมีรถ ร่างกายนี้เป็นรถ แต่คนขับรถนั้น คนที่หลับในเห็นใหม่ คนที่กินยาฆ่าขับรถ รถมันก็จะประสบอันตราย ในทำนองเดียวกัน หัวใจเราไม่มีที่พึ่ง หัวใจเราขับรถไม่มีสติ ไม่มีสัมปชัญญะ เราขับรถไปนี้ การดำรงชีวิตของเราเห็นใหม่ มันถึงต้องมีว่าคนขับรถอย่าหลับใน คนขับรถอย่ากินยาฆ่า

ทำนองเดียวกัน นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่รู้จักบุญกุศล เราก็ทำตามใจตัวเราไป บุญกุศลคือ สติ สติเป็นข้อห้าม ห้ามไม่ให้เราทำผิดในสติ ๕ ไม่ให้ฆ่าสัตว์ ไม่ให้ลักทรัพย์ ไม่ให้ผิดในคู่ของเรา ไม่ให้ดื่มสุรา ไม่ให้โกหก ตรงนี้เป็นบุญกุศล นี้รัตนตรัย ถ้าเราปฏิบัติธรรมนะ มีสติๆ ก็คุ้มครอง ผู้ใดปฏิบัติธรรม ธรรมะย่อมคุ้มครองเรา

คนขับรถถ้ามีสติมีธรรม มันจะขับรถไปโดยสวัสดิภาพ ถ้าจิตของเราเป็นคนขับรถ คือ ร่างกายนี้ เราจะเอาร่างกายนี้ไปถึงไหน เห็นใหม่ ถึงรัตนตรัยไป พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง เราไม่สามารถพึ่งตัวเราได้ ไม่สามารถพึ่งพ่อแม่ได้โดยตลอดไป เราจะประสบอุบัติเหตุ ตรงไหนก็ได้ถ้าคนขับรถมันไม่ดี คนขับรถนั้นถ้าพูดถึงสุขภาพไม่สมบูรณ์พอ นั่นคือใจใจ นี้บุญอยู่ที่ตรงนั้น

เราถึงต้องมาเวียนเทียน เพราะวันนี้เป็นวันสำคัญ วันสำคัญหมายถึงว่าในพุทธศาสนา วันสำคัญที่ว่าเพราะมันยืนยันทันเมื่อสองพันกว่าปีก่อนนั้น มันยืนยันทันว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้มีความสุขจริง ขับรถจนถึงที่สุดรถนั้นเป็นสิทธิของเราด้วย ทั้งหัวใจ ทั้งเจ้าของรถ ทั้งรถนั้น ไม่ต้องผ่อนส่ง เป็นสิทธิแล้วขับโดยสวัสดิภาพ จนอายุ ๘๐ ปีก็เอารถไปคืนอยู่ เพราะต้องตายไปแล้วเจ้าของรถนั้นก็ไม่ใช่หนี้สิน เพราะว่าได้เป็นอิสระแล้ว

แต่สำหรับเราเนี่ย เราขับรถประสบความสำเร็จแล้ว เรามีสติสัมปชัญญะ เราก็ต้องเอารถนี้
คืนอู่ เอากายนี้ไปไว้ที่เชิงตะกอนไป เอารถนี้ไปคืนที่อู่ แล้วหัวใจนั้นจะไปไหน ก็ต้องอาศัยบุญ
พาไปเห็นไหม บุญนะบุญกุศลที่พาไป นึกถึงพ่อถึงแม่มันก็มีบุญกุศล เรานึกถึงคนนี้ เรานึกถึง
ความเมตตาเพื่อแผ่ต่อกัน นี่เป็นบุญกุศล มีเพื่อแผ่ถึงกัน คนยิ้มแย้มแจ่มใสเข้าหากัน

นี่เรานึกถึงรัตนตรัย นึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เริ่มนึกพุทโธเราก็ได้บุญแล้ว
เพราะเราระลึกถึงพระพุทธเจ้า องค์ศาสดาองค์เอกของเรา แล้วนี่เรามาเวียนเทียนเพราะเป็นวัน
สำคัญในศาสนา เป็นกิจกรรมว่าเรามาเวียนเทียน เอาดอกไม้ธูปเทียนมาเคารพรัตนตรัยไป พระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเอาดอกไม้ธูปเทียนนี้มาบูชารัตนตรัย แล้วทำไมมันจะไม่เป็นบุญ
ล่ะ เป็นบุญกุศลให้หัวใจดวงนั้น ถึงจะเอารถไปคืนอู่ก็ให้หัวใจนั้นมีบุญกุศลต่อไปเกิดภพชาติ
ต่อๆ ไปไป ให้หัวใจเกิดสูงไปๆ ให้เกิดมาแล้ว เราจะเอารถรุ่นไหนถอยออกจากอู่ต่อไปล่ะ จะ
เป็นรถกระบะ จะเป็นรถเก๋งรุ่นดีๆ ก็เหมือนกัน เราจะไปเกิดภพชาติไหนต่อไปล่ะ เราจะไปเกิด
ที่ไหนต่อไป ก็บุญกุศลตัวนี้ล่ะจะพาให้ไปเกิด บุญกุศลที่เราทำคุณงามความดีนี้ล่ะ อันนี้มันถึง
เป็นบุญกุศลหมายถึงว่า รัตนตรัยอยู่ที่ไหน บุญอยู่ที่ไหน ใครเป็นคนเสวยบุญไป ใครเป็น
คนได้บุญไป แล้วบุญจะเกิดขึ้นได้อย่างไร

เราตั้งใจของเรา บุญเป็นนามธรรม ว่าบุญไป คือมันต้องต่อไป เราเติมของเรา เติมของ
เราขึ้นไปเรื่อยๆ รถยังต้องเติมน้ำมันตลอดไปนะ บุญกุศลพาให้เราไปดี บุญกุศลนะ มันต้องไป
ทุกคน ตามสัจจะความจริงเลยต้องไปทุกคน มาแล้วเกิดแล้วต้องไปหมด แล้วเมื่อก่อนคนมันมี
๑๖ ล้าน เดียวนี้มัน ๘๐ ล้าน แล้วมาจากไหนล่ะ ทำไมเดี๋ยวนี้มีตั้ง ๖๐-๗๐ ล้านคน แล้วจะมาก
ขึ้นไปเรื่อยๆ เป็นพันๆ ล้านขึ้นไป คนจะมากขึ้นไปเรื่อยๆ แล้วมาจากไหน ในเมื่อจิตดวงเดียว
ตายแล้วเกิดดวงเดียวนั้นนะ

อบายภูมินี้มหาศาลนะ สิ่งที่อยู่จะเกิดดี แต่เขามีบุญไม่พอลังได้ไม่ไปเกิดอย่างนั้น แต่
เรานี้มีบุญกุศลแล้ว แต่เราก็มาทุกข์กันไง เรามาทุกข์ว่าเราเกิดแล้วเราทุกข์มาก เราทุกข์มาก แต่
เกิดมาเป็นมนุษย์เป็นภพกลางๆ เป็นภพว่าระหว่างสุขกับทุกข์ นี่สุขกับทุกข์เราพอใจใช้ไหม เรา

พอใจหมายถึงว่า เราต้องการให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ดีขึ้นไปในทางวัตถุนี้ละ วัตถุเราก็หาไป แต่หัวใจมัน สัมผัสตรงนี้ หัวใจเป็นที่เก็บ เพราะหัวใจนี้เป็นคนขับรถ ไม่ใช่รถ หัวใจเป็นคนขับรถเพราะ หัวใจต้องไปต่อ รถเข้าอยู่ที่เชิงตะกอนเท่านั้น เป็นเท่านั้นเอง

แต่ชีวิตเห็นใหม่ การใช้รถกว่ารถจะหมดอายุของมัน ชีวิตเราก็เหมือนกัน เราจะใช้ขนาด ไหนถึงจะสิ้นสุดการใช้งานของรถคันนั้น ร่างกายของเรา เราพยายามรักษาไป พยายามประคอง กันไป เพื่อจะใช้งานให้มีคุณงามความดีที่สุดเพื่อสะสมไป เพราะเกิดมาเป็นภพมนุษย์แล้วให้มัน สูงขึ้น ตายไปอย่างน้อยก็เกิดเป็นมนุษย์อีก อาศัยบุญเป็นตัวพาไปเกิด ถ้าไม่อย่างนั้นก็ลงอบาย

มันต้องเกิดแน่นอน มันเป็นความจริงต้องไปเกิดอีก หัวใจนี้มันไม่มีที่สุด เพราะมันมีแต่ ป่าช้าของร่างกาย ไม่เคยมีป่าช้าของหัวใจ ใครไม่เคยเห็นมีป่าช้าหัวใจที่ไหน วัดไหนมีป่าช้า หัวใจ ไม่มี มีแต่ป่าช้าของร่างกาย นี่มันไปตามวิถุจะ ใจตัวนี้ที่ศาสนาสอนเรื่องกลางหัวใจนี้ แต่ใจเรื่องปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัยนั้นมันต้องเป็นเครื่องอยู่อาศัย อันนั้นเป็นเครื่องย้อนกลับ มาถึงเราไง

ถึงว่าเราจะแสดงออกอย่างไร ถ้าจิตมันดีเราแสดงออกดี การแสดงออกของใจนั้น ใจนี้ เป็นประธาน ใจนี้รับรู้ทั้งหมดแล้วแสดงออกมาๆ แสดงออกไปอย่างไรละ ถ้ามันได้รับอันนี้เข้ามา มันเข้าใจตรงนี้ มันแสดงออกมามันก็ละเอียดอ่อนขึ้นไปๆ ถ้ามันเป็นความหยาบกระด้างมันก็เป็นความหยาบกระด้างของความคิดนั้นออกมา มันต้องสะสมตรงนี้ไง

ถึงว่าย้อนกลับมา คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันต้องว่าเทียบเข้ามาๆ ความเห็นของเรามันเชื่อไม่ได้ ความเห็นของเราเพราะมันเกิดจากอวิชา ฟังสิ อวิชาหมายถึงว่า มันเป็นความรู้ รู้แบบวิชาการไง แต่ไม่รู้ถึงว่า เห็นใหม่ ที่โลกเขาว่าต้องมีคนฉลาดแล้วต้องดีด้วย คนที่ฉลาดแล้วไม่ดีก็ทำให้สังคมปั่นป่วนเห็นใหม่ ความคิดตัวนั้น ความคิดนี้มันจะรู้จากตัวเอง เรื่อยๆ กับสัมผัสเข้ามากับตัวเองว่าตัวเองฉลาด เห็นใหม่ คนเราฉลาด แต่ฉลาดแล้วทำให้คนอื่น เดือดร้อน

แต่ฉลาดด้วย เพราะว่าศาสนาสอนไม่เบียดเบียนตน ฟังสิ ไม่เบียดเบียนตนแล้วก็ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไฟเวลามันเผาตัวมันเองมันมีความร้อนเห็นใหม่ เวลาความคิดด้วยอวิชา มันคิดขึ้นมามันมีความร้อนในตัวมันเอง ความร้อนในตัวของไฟ นั่นละมันพึ่งออกมา อวิชา รู้ แต่ไม่รู้สิว่ามันกระทบเขาไม่กระทบเขา แต่รู้ออกมาคืออวิชา

ฉะนั้นความคิดอันนี้มันถึงออกมาพร้อมกับตรงนั้นไป กลับมานี้ พอศึกษานี้อวิชา ตัวไหนวิชา วิชาสิพออย่างหนึ่ง วิชา รู้จักตัวเองอย่างหนึ่ง รู้จักตนเองเห็นใหม่ รู้จักตนเองก็เหมือนกับที่ว่า คนขับรถนะ คนขับรถไม่หลับใน คนขับรถไม่ประมาท รถนั้นก็ไปด้วยความสวัสดิภาพ หัวใจที่เป็นคุณเป็นประโยชน์ของเราเอง เพราะเราเกิดมาเราพอใจในภพ พอใจนะ พอใจในภพที่การเกิดนี้ เพราะเกิดมาเป็นมนุษย์นี่เป็นผู้มีอิสระ

ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นอย่างอื่นละ เกิดแน่นอน เกิดเป็นอย่างอื่น ถ้าเกิดสูงขึ้นไป เกิดเป็นเทวดาก็มีความสุขไป เทวดามีจริง สวรรค์มีจริง นรกมีจริง การทำงานนี้ถึงสิ้นเดือนเราต้องรับเงินเดือนเห็นใหม่ พอทำคุณงามความดีต้องให้ผลทั้งหมด คุณงามความดี กรรมใด ศาสนาสอนเรื่องกรรม เรื่องการกระทำ การกระทำทุกอย่างจะให้ผลทั้งนั้นเลย ฉะนั้นทำความดีถึงจะให้ผลเป็นความดี ทำความไม่ดี ใครจะรู้ไม่รู้ เราทำความชั่วในที่มีคณาไหน ความชั่วนั้นจะให้ผลใจเราเดือดขาด ใครจะรู้ไม่รู้ไม่เกี่ยว กฎหมายจะตามทันไม่ทันไม่เกี่ยว แต่กรรมนั้นจะให้ผลเดือดขาด

ฉะนั้นเวลาพระเราปฏิบัติอยู่ในป่าเห็นใหม่ ทำอยู่ในป่า ปฏิบัติอยู่ในป่า มันจะสำเร็จด้วยตัวมันเอง ใครจะรู้ไม่รู้ก็แล้วแต่ มันเป็นปัจเจกตั้งรู้จำเพาะตน รู้จำเพาะตนนะ เด็ดขาดๆ อยู่ในใจของตัว ทำความดีเห็นใหม่ ไม่ต้องให้ใครเห็นก็เป็นความดี กรรมถึงให้ผลเด็ดขาดเลย ถ้ามันเชื่อกรรมนี้ เราเชื่อผลของกรรม เกิดมานี่ผลของกรรมทั้งหมดเลย ที่เกิดมาอยู่ที่นี่ผลของกรรม

ถึงว่ามีวาสนามาก ได้เกิดเป็นมนุษย์ถึงให้ภูมิโงมมนุษย์สมบัติ มนุษย์สมบัตินี้ควรภูมิโงมมาก เพราะมนุษย์สมบัติ ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์สมบัติต้องเกิดเป็นอย่างอื่นไป นี่ที่ว่าเกิดเป็นมนุษย์สมบัติให้ภูมิโงมเพราะมันทุกข์ใจ เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์สมบัติว่าเป็นความสุข ทำไมมันทุกข์

ขนาดนี้ ทุกข์เพราะเรายึดและเราหมายถึงสิ่งที่สูงกว่านี้เกินไป หมายถึงที่สูงเกินไปเห็นใหม่
ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย นี่เป็นญาติกันโดยธรรมชาติ เห็นใหม่ เป็นธรรมชาติเพราะเกิดมามีปากมี
ท้องทุกคนเลย ไม่เคยไม่มีใครมีปากมีท้องเพราะเป็นมนุษย์

นี่ปัจจัย ๔ เครื่องอาศัยเห็นใหม่ กินอิ่มนอนอุ่น แล้วก็ความเป็นปัจจัย ๔ พออาศัยอยู่ได้
การทำมาหากินอันนี้ไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่ตัณหาความทะยานอยาก แต่สิ่งที่เกินกว่านั้นไป เราคิด
หวังมากเกินไป อันนั้นถึงว่าเป็นความทุกข์ใจ ถึงว่ามันทำไมถึงทุกข์ นี่ทุกข์เพราะยึด ทุกข์เพราะ
ไม่เข้าใจ แต่เราทำตามหน้าที่ สิ่งที่เกิดขึ้นมาเป็นของเราเพราะบุญกุศลคนไม่เท่ากัน นั่งอยู่นี้ทุก
คนเลย ไม่มีใครเหมือนใครเลย เพราะอะไร เพราะการกระทำมาจากข้างหลังมันต่างกัน อยากมี
รูปสวยให้ถือศีล อยากมีสมบัติให้ๆ ทาน นี่มันเป็นพื้นฐานใจ แต่สิ่งนั้นแล้วแต่ มันเป็นทาน ศีล
ภาวนา พระพุทธเจ้าถึงสอนทาน ศีล ภาวนา ขึ้นไป

ถึงบอกว่าให้รู้จักว่าเราแค่เป็นศาสนิกชน ถึงคราวถึงกาลสำคัญในศาสนา นี่มาเติมบุญไป
มาเติมว่าเราระลึกถึงพระพุทธศาสนา ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้วสารพัดนึก
เห็นใหม่ เรานึกถึง เราเคารพ เราบูชา แม้แต่การยกมือไหว้นี้ก็ได้บุญแล้ว การคารวะนี้บุญกุศล
เกิดแล้ว เพราะใจมันเปิด ใจยอมรับ ขนาดใจสั่งให้มือยกขึ้นมาแล้วยกไหว้พระนี่ อันนั้นมีบุญ
กุศลนะ แต่เราดูเป็นประเพณีใจ ดูเป็นของธรรมดาเกินไป

ถ้าใจไม่สั่ง มือยกขึ้นมาได้อย่างไร แล้วนี่มาทั้งตัวแล้วมาคารวะ มาคิดถึงพระรัตนตรัย
ของเรา ฟังสิ พระรัตนตรัยนะ เพราะอะไร เพราะพระพุทธเจ้าเกิดมาแล้วตลอด ไม่ใช่ว่า
พระพุทธเจ้าองค์นี้องค์เดียว เกิดมาไม่รู้กี่กัปก็กัลป์ มีพระพุทธเจ้ามาตลอด แล้วเราก็อาศัยสิ่งนี้
เป็นเครื่องดำเนินมาตลอด แล้วเราจะเกิดตายต่อไปข้างหน้า ต่อไปข้างหน้า ถึงว่าสิ่งนี้
พระพุทธเจ้าทุกองค์ตรัสภาษาบาลีอย่างเดียว แล้วเราเข้าใจหลักธรรมนี้ มันเป็นแกนกลางนะ
แกนกลางหมายถึงว่า เป็นที่ยึดเหนี่ยวของเราไป สาวเข้าไปหาสิ่งที่ดี สาวเข้าไปหาสิ่งที่ดี นี่เรา
เคารพ ศรัทธา แล้วเราตั้งใจทำเห็นใหม่

เวลาเวียนเทียนรอบแรกให้นึกถึงพุทโธๆๆ เห็นไหม คิดถึงพระพุทธเจ้า นึกถึง
พระพุทธเจ้า ระลึกถึงพระพุทธเจ้าๆ อยู่ที่ใจ

รอบที่สองนึกซมโมๆๆ ถึงจะไม่รู้ว่าจะสอนอย่างไร สัจจะสอนอย่างไรก็จริงอยู่ แต่นึก
ถึงซมโมด้วยใจสัมผัสด้วยรูปของธรรมเลย อริยสัจ แต่ปลื้กย่อยแล้วเราแยกไม่เป็น อันนั้นเอาไว้
ก่อน เพราะพุทธศาสนิกชนนี้ เรานึกถึงรัตนตรัยของเรา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่เวลา
ออกบวชหรือว่าเราประพฤติปฏิบัติเข้าไป มันจะแยกเข้าไปอีกๆ ถึงจะให้ซมโมๆ ตลอดไป

รอบที่สาม สัมโม ๑,๒๕๐ รูป เอหิภิกขุโดยตรง คิดถึงพระอรหันต์เิง พระสงฆ์ อริย
สาวก พระอรหันต์

เห็นไหม รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ตรงนั้นเิง เราระลึกถึงตรงนั้นเลย ใจก็
เกาะเกี่ยวตรงนั้น ให้คิดถึงตรงนั้น บุญกุศลเกิดจากตรงนั้น บุญไม่ใช่เกิดจากที่ว่าเราต้องถวายสิ่ง
ที่พระเจ้าจ่ายถึงจะเป็นบุญกุศล เพราะเครื่องที่เราบูชาบูชารัตนตรัยเลย โดยตรงเลย อันนี้จะเป็น
บุญกุศล น้อมจากจิตมันเข้าถึงจิตเลย จิตเิง เจตนาเกิดขึ้น มันเข้าตรงเพราะมันฝังลงที่ใจ

มันฝังลงที่ใจเิงไหม อนุสัยเครื่องดองสันดานอยู่ที่ใจ แก้กเลสก็ต้องแก้ที่ใจ สิ่งนี้มันก็
ตรงตัวเลย มันตรงตัวหมายถึงว่ามันเป็นที่เกาะเกี่ยวของเราได้ ถึงเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวของเราได้
จริงเิง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก นี้เราไม่ตรงนี้ก็ว่าพวกกันแต่ปาก พวกกันไป
นึกตรงไหนนึกไม่ออก ยิ่งนึกยิ่งทุกข์ เพราะเราไปนึกคาดนึกหวัง ไม่ได้นึกถึงตัวของศีลธรรม
แล้วประพฤติปฏิบัติตามนั้น เห็นไหม ผู้ใดมีศีล ๕ ผู้ใดมีศีลมีธรรม ธรรมะย่อมคุ้มครอง
คุ้มครองเด็ดขาด เพราะอะไร เพราะเราไม่ทำสิ่งที่ผิดพลาด

ถ้าเราไม่ทำสิ่งใดเลย อย่างเราขับรถบนถนน เราไม่ไปชนเขา คนอื่นมาชนเรา เราก็ตาย
แล้วไหนว่าคุ้มครองละ กรรมนะ การกระทำเราเคยทำไว้สิ่งใด มันให้ผลตามมา อันนั้นช่วย
ไม่ได้ เพราะอย่างนั้นถึงว่าตรงนี้เิง ถ้าเราไปคิดย้อนกลับไปตรงนั้น เราก็ตายเิงตรงนั้น แต่เรา

คิดกลับมา เหตุนั้นสร้างมาเพราะเราไม่รู้เรื่อง แต่ปัจจุบันนี้เราเข้าถึง เราเชื่อตรงนี้แล้ว เรารักษา ปัจจุบันนี้ให้เป็นไป

เหมือนกับอย่างที่เขาถามว่า เวลาพระปลงอาบัตินี้กรรมจะหายไปไหม ไม่หาย การกระทำ อันนั้นให้ผลอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าการปลงอาบัตินี้ให้มีการเริ่มต้นใหม่ไป อย่างเช่นเราทำความผิด มา เราผิดพลาดไปเป็นอาบัติปาจิตตีย์ แล้วปัจจุบันนี้เราจะมานั่งสมาธิ เพราะเราอยากทำความดี ความดี ใจเราก็กังวลแต่ของเก่า

การปลงอาบัติคือว่า ข้าพเจ้าจะสำรวมระวังต่อไปข้างหน้า สิ่งผิดพลาดมาแล้วเหมือน สุภาพบุรุษไป ขอมสารภาพผิด ประจานตัวเอง แล้วจะเริ่มต้นใหม่

กรรมที่ว่อดิตชาติก็เหมือนกัน กรรมจากอดีตชาติมันเกาะเกี่ยวกันมา ถึงเวลาบิปรภก็ ต้องมาชนเรา เพราะเรามีกรรมอยู่อย่างนั้น เหตุการณ์ทำให้เป็นไปอยู่อย่างนั้น เราสละซะ ถ้าผู้ใด ปฏิบัติธรรมแล้วธรรมะย่อมคุ้มครอง ทำไมยังเป็นอย่างนั้นๆ อีก มันก็ต้องสรุปลงตรงนี้ กรรม ใด พระพุทธเจ้าสอนเรื่องของกรรม เรื่องการกระทำ เราต้องทำความดี เราตั้งใจทำของเรา สิ่งที่เป็นมาแล้ว อย่างว่าแหละ สิ่งที่มีมันขึ้นมาแล้วมันเป็นสิ่งที่เราแก้ไขไม่ได้ แต่ปัจจุบันเป็นผู้ที่ หูตาสว่างไป เราฟังธรรมแล้วเราเชื่อ ฟังธรรมะพระพุทธเจ้าแล้วทำตาม เชื่อปัญญาคุณขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้าบอกสิ่งนั้นไม่ดีเลย แต่เราว่าดี พอทำไปๆ ว่าดีไป พอให้ผลกลับมา ทำไมให้โทษ กลับมาละ เพราะเราว่าดี เราเห็นผลประโยชน์ เราไม่ได้คิดว่าเราสละแล้วมันเป็นกรรม เป็นกรรม เราสละออกไป มันจะไปได้ผลข้างหน้านูนนะ คนๆ นี้เป็นคนดี คีลหอมทวนลมไป ผู้ใหญ่จะพูด ไปบอกไป ว่าเด็กคนนี้ดีๆ เห็นไหม

แต่ตอนที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น เราต้องสละตรงนั้นออกไป แต่ถ้าเราไม่อย่างนั้น เราอยาก ได้ผลประโยชน์ เห็นไหม นี่คิดศีล แล้วเป็นอย่างไรละ มันก็จะไม่ได้ไปข้างหน้า พระพุทธเจ้าถึง

สอนให้หักห้ามใจ ความหักห้าม ความดี เรารักษาตนเองไว้ อย่าให้ตนเองหลับใหล อย่าให้จิตมัน
หลับใหล จะได้ปกครองรถนี้ไปให้ถึงที่สุด อันนั้นเป็นธรรม เราถึงว่ารัตนตรัยอยู่ที่ตรงนั้น